

TORONTÁL

Ára 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel. Bečkerek, Obiljeva (Zápolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára: Egész évre . 300 D Negyedévre . 75 D Félévre . . . 150 D Havonta . . . 25 D Hirdetések díjszabás szerint Megjelenik naponta délben	Ára 1 Din
	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21 Sürgőnycim: Torontál, Veliki Bečkerek			

Felmentett magyarok.

A Varga-pör vádlottait felmentették — ezzel az eredménnyel végződött a novisadi ítéletábla szerdai tárgyalása. A Vajdaságban élő magyarságra nézve ez a felmentő ítélet nem lehet közömbös. Amikor ennek a bűnpörnek első izgalmas jelenetei lejátszódtak, a magyarság érthető izgalommal ugyan, de saját tiszta lelkiismeretének tudatában nézte a történendőket. A magyarság részére az objektív igazság szempontjából a Varga-pör eseményei sem jelentettek többet, mint az állam bármely más polgárai részére, akik a tőlük távol álló bűnügyet bár érdeklődéssel, de nyugodt méltósággal, az igazságszolgáltatásba vetett rendithetetlen hittel szemlélték. De a magyarság jól tudta azt is, hogy mindenütt a világon ilyenkor szoktak feltűnni a láthatáron az általánosítók nyílt és bujkáló vádaskodásai, hogy az ilyen bűnügy, az emberi gyarlóságból származó igazságtalan megítélések és akart gyanúsítások hatása alatt, tápot ad a türelmetlenségnek és ennek áldozatul eshetik a magyarság gondosan őrzött jóhíre, neve és méltósága.

Ezért kelt a magyarság soraiban örömet és igaz megnyugvást a novisadi ítéletábla felmentő ítélete. Örömet érzünk azért, mert ime, valóban bizonyult az a magyar lelkek mélyén lakozó meggyőződés, hogy magyar ember lelkiületétől távol áll minden felforgató szándék, hogy higgadtságával, komolyságával, egyenes jellemével nem egyeztethető össze a homályban való bujkálás, a rontás bűnös szándéka. A magyarság tiszta lelkiismeretéről lepatant minden sanda gyanúsítás, de hányszor volt kénytelen a magyarság a pör során odakiáltani a vádaskodók felé, hogy ez a pör egyes egyének és nem a magyarság ügye, hogy emberek ülnek a vádlottak padján és nem az ártatlan magyar tömeg s hogy ebben a pörben csak az arra hivatott független bíróság mondhat ítéletet, de az utca vak elfogultsága, alaptalan gyűlölködése a mi bíránk nem lehet.

A novisadi ítéletábla felmentő ítélete magyar nemzetiséghez tartozó embereknek adja vissza a szabadságot, életük nyugalma és szépségét.

De azon túl rávilágít nem egy mesterségesen előidézett vádaskodásra is és ezért a felmentés felett érzett emberi örömmön kívül jogos önértékeléssel is tölti el a magyarságot, a mely ekként megerősödik abban a hitében, hogy ma-holnap el kell osztania minden megértést gátló gyanuskodásnak, el kell némulnia min-

den rikkoló rosszindulatnak és hogy el kell érkeznie annak az időnek, amikor a magyar lélek a maga markáns tisztaságában áll az egész közvélemény ítélőszéke előtt. Felszabadult magyarok a börtön mélyéből ezt a hitet hozták el nekünk ajándékkul.

A klerikális-párt belép a kormányba.

Korošec dr. kihallgatáson a királynál.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, aug. 30.

A politikai köröket most már általánosan foglalkoztatja a klerikálisok legújabb orientálódása. A demokrata- és a többi ellenzéki párt már befejezett ténynek veszi, hogy a klerikális és radikális árnyalat között megtörtént az egyezés. Az ősz elejére új kormányalakulatot várnak, amelyben már a klerikálisok is részt vennének.

Radikális körökben hangsúlyozzák, hogy a most folyó eszmecsere nem kimondottan tárgyalások, mert az együttműködés kérdésével érdemlegesen csak Pasity hazatérése után foglalkozhatnak. Annyi azonban máris bizonyos, hogy a klerikálisok kilépnek a föderalista blokkból.

Tegnap délelőtt egy új esemény történt, amely a fenti feltevést megerősíti. Korošec dr., a klerikális-klub elnöke kihallgatáson jelent meg a királynál, akinél csaknem egy teljes órát töltött el. Utána Jovanovity Ljuba házelnökkel konferált, aki a ljubljana kongresszuson a szkupstina elnökségének képviselőjeként jelent meg. Korošec dr. tegnap dél-

után Blédben hosszabb eszmecsere folytatott Jánity Voisláv dr. vallásügyi és Sztjojadinovity Milán dr. pénzügyminiszterrel. A megbeszélések alatt a pártvezér a klerikális klub nevében kijelentette, hogy a párt teljesen elkülöníti magát Radics Sztjepantól s akcióiért nem vállalnak semmi néven nevezendő felelősséget.

A muzulmánok attól való félelmükben, hogy elvesztik a talajt a nép előtt, most is a klerikálisok nyomán haladnak. Az egyik legutóbbi szűkebbkörű pártértekezleten olyan döntést hoztak, hogy minden taktikaváltozással szolidaritást vállalnak a klerikálisokkal. A horvát lapok a klerikálisok és muzulmánok irányváltását nem jó szemmel kísérik s élénken kommentálják a külföldre, erre vonatkozó híreket.

A belpolitikai problémákon kívül a fiúmei kérdés megoldása kísért. Az olasz kormány megsürgette a választ s így a jegyzéket, illetőleg a döntést legkésőbb holnap estig el kell küldeni. A tárgyalások eredményesen folynak s a beavatottak remélik hogy kedvezően zárulnak.

Szünőféltben a passzív rezisztencia. (?)

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Páris, aug. 30.

A francia lapok írják, hogy a Ruhr-vidéken a közeljövőben nagy változásra van kilátás. A bizottság, amely a passzív rezisztencia szerve-

zésére alakult, elérkezettnek látja az időt, hogy a Franciaországgal való tárgyalások megkezdődjenek. Egyéb jelek is mutatják, hogy az ellenállás a befejezéshez közeledik.

A német sajtó ezzel szemben egyenesen cáfolja a passzív rezisztencia leszereléséről szóló híreket.

TÖZSDE

Augusztus 30.

Beograd. (Zárlat.) London 43175, Páris 53180, Newyork 9435, Genf 170850, Szaloniki 165, Milano 409, Prága 276250, Berlin 14, Wien 0133, Bukarest 4275, Budapest 052, Amsterdam 37, Bruxelles 432.

Zürich. (Zárlat.) Berlin 0000060, Budapest 903, Newyork 554, Milano 238250, Prága 163250, Wien 00078, Varsó 00023, Szófia 520, Bukarest 245, Beograd 58750, London 2520, Páris 3125.

Budapest. (Zárlat.) Beograd, dinár 208—216, Berlin, márka 020—040, Milano 822—857, Lira 827—862, Páris 1078—1114, Francia frank 1093—1129, A többi változatlan.

Az SHS állam a népek ligájának ülésén.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd aug. 30.

Ninesity Momesilo dr. külügyminiszter tegnap Blédbé utazott, hogy informálja a királyt a jelenlegi külpolitikai helyzetről, főleg pedig a fiúmei kérdéstről.

Blédből Genfbe utazik a külügyminiszter, ahol mint az SHS delegáció első kiküldötté részt vesz a népek ligájának ülésén. Ninesity szeptember 15-ikéig marad Genfben, amikor újra Beogradba. Megbízatását ekkor átadja Jovanovity Milutin berni SHS követnek. A liga értekezletén az SHS államot még Jovanovity Váza országgyűlési képviselő és Markovity Lázár dr. volt igazságügyi miniszter képviseli.

A magyar kölcsön ügye kedvező mederben folyik.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Wien, aug. 30.

Az „Az Est” diplomáciai forrásból jelenti, hogy a magyar kölcsön megvalósulása csupán idő kérdése. Bizonyos előfeltételek tisztázása kell s a kérdés megoldása elől az utolsó akadály elhárult. A kisenente már a sinajai konferencián elejtette a garanciák nagy részét, így többek között az ellenőrzésre eredetileg tervezett megbízott kiküldését. A legfőbb feltétel, hogy a hitelt tilos fegyverkezésre fordítani, hanem kizárólag gazdasági ujjáépítésre s eset leg reparációkra használható fel. A kölcsön folyósítója tulajdonképpen és kizárólag az angol piac, amely a teljes összeget adja. Valószínű azonban, hogy Csehszlovákia is részese-dik egy kisebb összeggel. Anglia nyomására, hogy Anglia, a főhitelező biztosítékot nyújtson, hogy Csehszlovákia semmit sem tesz Magyarország ellen, ami a Magyarországnak adott angol tőke sorsát befolyásolhatná.

Anglia és Olaszország a kisenente ellenőrző szerepe ellen.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

London, aug. 30.

A „Daily Telegraph” és a „Manchester Guardian” Benes és Mussolini tárgyalásairól ír. Az utóbbi lap tényként leszogez, hogy Anglia és Olaszország nem hajlandó a kisenentennek ellenőrző szerepet juttatni.

Megoldás előtt a magyar kérdés.

Benes római tárgyalásai.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Budapest, aug. 30.

Benes római tárgyalásairól tett tegnapi nyilatkozatához, mely szerint Mussolinivel a magyar kölcsön ügyben elvileg megállapodott, a magyar politikai körök az „Ujság” szerint a következőket fűzik.

Megállapítható, hogy Benes a Magyarországra kedvező angol-olasz álláspontot elfogadta. Természetesen sok függ a részletkérdésektől, mert eddigelé a kimentente óvakodott attól, hogy a feltételeket közzétegye. Ez év májusában híre járt olyan kikötéseknek, amelyek az ország szuverenitását érintették s amelyek a miniszterelnök kijelentései szerint teljesíthetetlenek. Fontos szempont azonban a kölcsön hovatfordításáról és a népszövetségi ellenőrzésről szóló döntés, mely remélhetőleg nemzeti szuverenitást nem érintő hatáskört állapít meg.

Wien, aug. 30.

A „Stunde” jelenti, hogy Benes csütörtökön utazik Genfbe. Bethlen szombaton indul. Valószínű, hogy hétfőn találkoznak. A két államférfi szándékosan választotta a semleges Genfét, mert Magyarország tekintélye nem engedte meg, hogy Bethlen Prágába utazzék.

Beavatott helyen szerzett értesülés szerint Magyarország ünnepélyes nyilatkozatot kíván tenni, hogy a trianoni békeszerződést minden pontjában és részletében végrehajtja. Ilyen nyilatkozatot Magyarország már tavaly is tett a népszövetségbe való felvételkor. A szövetségesek viszont garancia klauzult irnak alá, amelyben biztosítják Magyarországnak mai határait.

Róma, aug. 30.

A „Stefani”-ügynökség jelenti: Benes és Mussolini részletesen megvitatották a cseh és olasz gazdasági jogszolgáltatási kérdéseket. Utána a díjszabási egyezményről tárgyaltak, amelyről októberben érkezik a Rómában. Benes az este Milánóba utazott.

A franciák a kultúra ellen.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Berlin, aug. 30.

Az esseni francia vezénylő tábornok több hónapra betiltotta az újságok egész sorát. A hallatlan eljárás nagy meglepetést keltett a lakosság körében.

Kilenc milliárdba kerül az állami háztartás.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, aug. 30.

A pénzügyi bizottság hétfőn kezdi meg az 1923–1926. évre szóló budget megtárgyalását. A költségvetésben — hír szerint — kilenc milliárd dinár kiadási előirányzat szerepel.

Az olasz kormány megfenyegeti Görögországot.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Róma, aug. 30.

A kormány elhatározta, hogy erőlyesen fellép Görögországgal szemben. Mussolini athéni, párisi és londoni diplomáciai képviselőinek megfelelő utasításokat küldött. A miniszterelnök egyúttal felszólította a szövetségeseket, hogy együttesen tiltakozzanak, mert Tellini tábornok és tisztjei a békeszerződés végrehajtásában veszítették életüket.

Az „Epoca” jelenti Torontóból: Az ott gyakorlatozó hadiflotta parancsot kapott, hogy azonnal szüntesse be a gyakorlatokat, legyen hadikészületben s várjon indulási parancsra. A flottán kívül a negy-

venhetedik gyalogezred is készenlétben áll.

Késő este a flotta tizenkét egysége már elindult a görög vizekre, hogy tüntessen a pireusi kikötő előtt.

Róma, aug. 30.

A lapok helyeslik a Pireus előtti flotta-demonstrációt, mert Olaszország ezzel csak azt bizonyítja, hogy presztizsét feltétlenül megóvjá.

London, aug. 30.

A politikai körök attól tartanak, hogy az olasz-albán határmegállapító-bizottság olasz tagjainak meggyilkolása komoly bonyodalomra fog vezetni.

Beograd, aug. 30.

Rómától jelentik. Az olasz kormány athéni követe tegnap átnyújtotta a görög miniszterelnöknek Olaszország jegyzékét, amelyben a megölt határrendező-bizottsági tagokért a következő elégtételt kívánja:

1. A görög kormány kérjen bocsánatot a római kormánytól a történetekért.
2. A görög kormány tartasson gyászistentiszteletet az athéni katolikus székesegyházban a meggyilkoltak lelkiüdvéért. A requiemen jelenjen meg minden görög miniszter.
3. Az olasz zászlónak adjanak hőcölő tiszteletet.
4. A nyomozást azonnal indítsák meg s egy olasz katonai attasé ellenőrzése mellett folytassák le.
5. A gyilkosokat halállal büntessék.
6. A görög kormány kárpótlás címén ötven millió lírát fizessen.
7. A görög katonaság egyik diszszázada kísérelje a lemészárolt olasz katonatisztek koporsóját a hajóig.

A válaszára a római kormány rövid terminust szabott.

A franciák kordont vontak Frankfurt köré.

Frankfurt, aug. 30.

A franciák erős kordont vontak a város körül. Az utakat elzárták ledöntött fatörzsekkel és sodronykerítéssel.

Anglia nincs megelégedve a belga jegyzékkel.

A „Torontál” tudósítójának távirata

London, aug. 30.

A lapok barátságosan magyarázzák a belga jegyzékét, de kijelentik, hogy nem jelent haladást a vitás problémák megoldásában. Kiemelik, hogy bár tetemesen mérsékli az eddigi pénzügyi igényeket, mégis oly magas összegeket szab meg, amelyeket Németország nem fizethet meg.

Anglia azt javasolta, hogy Németország fizetőképességét nemzetközi bizottság állapítsa meg, azért sajnálják, hogy a belga jegyzék efelett hallgatással elsiklott.

Furcsa büntetés.

Bohum, aug. 30.

A Wolff-ügynökség jelenti: Ittiban ismeretlen tettesek megtámadtak egy francia tisztet és súlyosan bántalmazták. Az eset miatt a francia hatóság elrendelte az ostromállapotot. A közúti vasúti forgalmat büntetésből azonnal megszüntették.

A mitrovicai fegyházból — a becskerekai fogdába.

Nem létező áruját akarta elárusítani.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Becskekerek, aug. 31.

Tegnap délelőtt a becskerekai rendőrök elfogott és letartóztatott egy Jeremity Pera nevű 26 éves klárii illetőségű földművest, aki több becskerekai kereskedőnek különféle árucikket ajánlott fel megvételre. A vállalat során kiderült, hogy Jeremitynek a felsorolt áru nincs meg s hogy nemlétező holmikkal akarta félrevezetni a kereskedőket. Szerencsére nem ült fel senki a szélhámos meséjének, hanem mivel gyanusnak találták, feljelentették a rendőrségen.

Kihallgatása alkalmával kitént az is, hogy Jeremityt néhány évvel ezelőtt több esztendei fegyházzal ítélte a becskerekai törvényszék. Büntetését a mitrovicai fegyházban kellett volna kitöltenie, onnan azonban — kijelentése szerint, most elbocsájtották. Mivel sem elbocsájtó-levelet, sem más igazoló iratot nem találtak nála, erős a gyanu, hogy egyszerűen megszökött a fegyházból. A rendőri nyomozás van hivatva kideríteni az igazságot ebben a bonyolult ügyben. Jeremityt egyelőre őrizetben tartják.

Atadtak a magyar hatóságnak két veszedelmes fegyencet.

A leányvári apagyilkost eléri a büntetés.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Becskekerek aug. 31.

Tegnap két veszedelmes fegyencet adott át a becskerekai rendőrség a magyar hatóságoknak. Az egyik Virág Miklós 23 éves foglalkozás nélküli egyén, aki kisebb büntettek miatt ült a becskerekai fogházban, a másik pedig Fischer Károly 22 éves cipészsegéd, aki a szegedi Csillagbörtönből jugoszláv területre szökött s itt a szomszédos Muzslja községben elfogták.

Virág Miklós nemrégiben megszökött a becskerekai fogházból. Szabó Jóskaival, a bűnügyi krónika nagytehetségű ismert alakjával együtt hagyta ott a fogház egyhangu unalmát s eszerelte fel az édes szabadsággal. Virág néhány nap múlva szabályszerűen is kiszabadult volna, de ezt az időt már nem akarta bevárni. Jól tudta, hogy nem bocsájtják amugy sem szabaddalbra s azért inkább meglógott az ünnepélyes aktus folyása előtt, minthogy újra a magyar hatóságok kezébe kerüljön. Az ellenszenv onnan ered, hogy a rovottmultu egyént Magyarországon gyilkosság miatt körözik. Virág ugyanis a múlt évben szülőfalujában, a pestmegyei Leányváron borzalmas módon lemészárolta tulajdon édesapját. Rettentő büneért felelnie kellett volna, a büntető igazságszolgáltatás sújtó keze elől azonban jugoszláv területre szökött meg. Rövidesen itt is visszatért régi mestersegéhez. Összeütközésbe került a büntető igazságszolgáltatással s így jutott Becskerekre a fogházba.

Társra, Fischer Károly 22 éves cipészsegéd, makói illetőségű. A múlt évben kirabolta munkaadóját. A szegedi törvényszék a büntetést egy esztendei fegyházzal mért rá, amelyet a Csillagbörtönben kellett volna kitöltenie. A fegyház egyhangu nyugalmát azonban nem sokáig bírta. Ugy ahogy volt, rabruhában megszökött a cellájából és átjött SHS területre. Muzslján gyanusnak találták külsejét és letartóztatták. Tegnap, amikor közölték vele, hogy átadják a magyar hatóságoknak, méltatlankodva jelentette ki, hogy „mi közülük a szerbeknek ahhoz, amit én Magyarországon elkövettem”. Tévedett szegény.

Mindkét fegyencet erősen megvalva rendőri fedezettel szállították a határra, ahol átadják őket a magyar hatóságoknak.

Filc-, duffin-pán-kalapok érkeztek!

Ruhák, Jumperok és bluzokban nagy választék

Filckalapvasalást és kalapalkítást jutányos árral vállal
ASZLÁNYI JULIA
kalap- és nődivatterme
Nemanjina (Jenő herceg) u., Tannar-ház.

— AZ ISKOLÁIDÉNYRE AJÁNLUK: —

Inget, harisnyát, zsebkendőt, nadrágtartót, kötényeket és mindenféle fészárukat.

Jumperpamut ruha és kendő kötéséhez
::: ::: minden színben raktáron. ::: :::

Benó Testvérek ezalótt Kokits A. F. divat-, rövidáru- és játékkereskedés „A pillangó”-hoz. :: Alapított 1870.

HIREK

Pancevo új diszpolgárai. Pancevo város rendkívüli közgyűlésén Pasity Nikola miniszterelnököt és Weifert György nagyiparost, a város szülöttét, a Narodna Banka kormányzóját Pancevo diszpolgárává választotta.

Az új bolgár követ Ninesitynél. Beogradból jelenti tudósítónk: Varkarenszki beogradi bolgár követ tegnap tette bemutatkozó látogatását Ninesity Momcsiló külügyminiszternél.

Eltűnt egy vrsaci bankigazgató. A vrsaci Polgári Takarékpénztár igazgatója, Weitner Ferenc tizen-négy nappal ezelőtt szabályszerű utlevéllel Magyarországra utazott, hogy az igazgatóság megbízásából egy csekkre egy millió dinárnak megfelelő svájci frankot és dinárt vegyen fel. Weitner a pénzt Budapesten felvette, azóta azonban nyoma veszett. Életjelt nem adott magáról s a megindított rendőri nyomozás sem tudta tartózkodási helyét kipuhatolni. A vrsaci rendőrség a bank feljelentésére megindította a legszélesebbkörű vizsgálatot. A közismert bankigazgató rejtélyes eltűnése nagy feltűnést keltett Vrsacban.

Radikális nagygyűlés. Beogradból jelenti tudósítónk: Csenovityban a radikális-párt a közeljövőben nagygyűlést tart, amelyen Janity Voiszláv és Miletity Szlavko, valamint több vajdasági radikális képviselő vesz részt.

Újra közlekednek a beszüntetett bányái vonatok. A június hó végén szűnő mozdonyhiány miatt beszüntetett személyvonatok újból közlekednek. Ezzel a rendelkezéssel a Bányában a júniusi menetrendben felsorolt összes vonatokat forgalomba helyezték.

A sakkklub rendkívüli közgyűlése. A sakkklub vasárnap délután 2 és fél órakor rendkívüli közgyűlést tart. Miután a tárgy fontossága miatt nem tűr halasztást az ügy elintézésére, kérjük a tagokat, hogy a gyűlésen teljes számban vegyenek részt. Az elnökség.

Vége a nyaralásnak. Beogradból jelenti tudósítónk: Jovánovity Ljuba házelnök, Janity Voiszlav dr., Sztojadinovity Milán és Trifunovity miniszterek jelenleg Blédben időznek. Szeptember elsejére visszatérnek Beogradba.

A tanítás az összes állami elemi iskolákban szeptember 1-én, szombaton reggel 8 órakor kezdődik. A zsidó iskolákban hétfőn, szept. 3-án reggel 8 órakor kezdődik a rendes tanítás. Felhívják a szülőket, hogy gyermekeiket a jelzett időre küldjék az iskolába.

A családi drámával kapcsolatban, amely vasárnap este Beeskereken lejátszódott s amelynek áldozata Szucs Julia 19 éves asszonyka és három éves kisleánya, annak közlésére kérnek fel bennünket, hogy Szucs Dusán a legjobb egyetérésben és békességben élt feleségével, soha semmiféle háborúság nem volt közöttük s az ominózus vasárnapon sem támadt perpatvar. Szucs Julia több ízben emlegette hogy életunt s tettét csak pillanatnyi elhatározásában követte el. A szerencsétlen asszonyka legtöbb hozzátartozója különben is önkézzel vetett véget életének.

Felmentették a Varga-féle kémkedési pör valamennyi vádlottját.

— A „Torontál” tudósítójának telefonjelentése. —

Novi Sad, aug. 30.

A novisadi fellebbviteli bíróság tegnap tárgyalta a dr. Varga György-féle kémkedési ügyet.

A tárgyaláson Gyurgyev dr. elnököl, szavazóbírák: Marity Rufó és Gyukity Bogdán. Az ügy referense Marity Rufó, a vádat dr. Lemaity Jován főügyész helyettes képviseli, a védelmet pedig dr. Piskulity Zvonimir suboticaei és dr. Hadzsi Koszta novisadi ügyvédek látják el.

A tárgyalás megnyitásakor Gyurgyev dr. elnök kijelenti, hogy a 15 évre elítélt dr. Varga György és a 12 évre elítélt Ignác Gyula meghaltak, az 5 évre elítélt dr. Völgyi János pedig megszökött és így ma a fellebbviteli bíróság csak a 10 évre elítélt Hajdu József, a 8 évre elítélt Németh Imre, az 5 évre elítélt Vörösbányai Mátyás és Dömötör Aladár ügyében ítélkezik.

Lemaity főügyész helyettes a tárgyalás elhalasztását kéri és azt csak akkor tartásuk meg, ha a magyar kormány kiadta már a magyarországra szökött vádlottakat.

Piskulity tiltakozik az elhalasztás ellen és a tárgyalás megtartását kéri. A bíróság hosszabb tanácskozás után a tárgyalás megtartása mellett dönt.

Marity Rufó előadó ezután felvassa a suboticaei törvényszéknek ez ügyben elsőfokon hozott ítéletét.

Az ítélet ismertetése után a vádlottak kihallgatására került a sor. Németh Imre ugyanazt a vallomást mondja el, mint Suboticaén: Leveleket vitt Szőregről Beeskerekre és Pancevora, onnan meg Suboticaára, de azt sohasem tixta, hogy mi van a levelekben.

A vizsgálóbíró a városházán hallgatta ki és ő azt hitte róla, hogy egy detektív.

Hajdu József Beeskereken banktisztviselő volt. Két levelet kapott, amit Némethnek adott, hogy juttassa el a címzettnek. A rendőrségen is ugyanazt vallotta, amit itt és a főtárgyaláson, hogy mit vettek fel a jegyzőkönyvbe, azt ő nem tudhatja, mert egy szót sem ért szerbül.

Vörösbányai Mátyás mint a többi, ő sem érzi magát bűnösnek. A rendőrségen mindent vallott, amit követeltek tőle. Még azt is bevallotta volna, hogy az apját megölte, mert annyira verték. A vizsgálóbíró

Az ítélet dispoziív része szerint az összes vádlottakat: Németh Imrét, Hajdu Józsefet, Vörösbányai Mátyást és Dömötör Aladárt, Posppek Ferencet, Nagy Józsefet és Varga-Kaiser Imrét a vád és következményei alól felmentik és azonnali szabadlábra bocsátásukat rendelik el. Az ítélet rövid indoklásában a bíróság kifejti, hogy az ügyészség a vádat egyik pontjában sem tudta bebizonyítani, még a Délvidéki Liga létezését sem és így szabályszerűen felmentő ítéletet kellett hozni. A perköltségeket a kincstár fizeti. Az ügyész felebbezett.

Létrejött a megegyezés a Déli Vasuttal. Beogradból jelenti tudósítónk: A Déli Vasut igazgatósága és az állam között létrejött a megállapodás. Az egyezség szerint az állam az 1958. évig bezárólag bérben bírja a vasutat, utána pedig tulajdonába megy át. A konvenciót SHS részről Antonievity római SHS követ írta alá. **Gyakorlati szerb nyelvkurzusát** szeptemberben újból megkezdő Dragutinovity Mirko állami főgimnáziumi tanár. Az órák haladók részére hétfőn, szerdán és pénteken este fél 7-től fél 8-ig lesznek. Első óra szeptember 3-án. Teljesen kezdők részére pedig kedden, esütörtökön és szombaton ugyanazon időben. Első óra szept. 1-én. Megállapodás szerint külön magánórák is vehetők. Jelentkezéseket elfogad és bővebb felvilágosítást ad a kurzus vezetője, lakásán: Petrogradska (Melencei) u. 4. sz. alatt.

is a rendőrségen hallgatta ki és ő azt hitte, hogy egy detektív kérdezi.

Dömötör Aladár: Nem érzi magát bűnösnek. November 1-től 16-ig volt a rendőrségen és ezalatt minden nap ültették, verték, ezért másolta le azt a jegyzőkönyvet, amit Karakásevity főkapitány eléje terjesztett.

Posppek Ferenc, Nagy József és Varga-Kaiser Imre vádlottak — a kiket a suboticaei törvényszék felmentett — nem érzik magukat bűnösnek.

Lemaity főügyész kéri a hadügyminisztérium jelentésének felolvasását ez ügyben.

Elnök: Ez titok, nem lehet felolvasni.

Dr. Lemaity Jován főügyész mondja el ezután vádbeszédét. Kéri az összes vádlottak elítélését. Vörösbányai és Dömötör részére súlyosabb büntetést kér, mivel állami tisztviselők voltak és visszaéltek a beléjük helyezett bizalommal.

Piskulity Zvonimir dr. egy óras védőbeszédében, amelyet szigorú logikával épített fel, pontról-pontra taglalja az elsőfokú ítéletet és rámutat mindarra, amit a suboticaei törvényszék nem vett figyelembe az ítélet meghozatalánál.

A bíróság csak a főtárgyaláson beigazoltak alapján hozhat ítéletet. A büntető perrendtartás erre vonatkozólag minden kétséget kizáróan intézkedik. A nyomozási jegyzőkönyveket fel lehet ugyan olvasni a tárgyalás alkalmával, de ezek alapján nem lehet ítéletet hozni. Főleg akkor nem lehet ítéletet hozni, ha tudjuk, hogyan csikarták ki a vádlottakból a vallomást, amint ez Suboticaén történt.

Dr. Hadzsi Koszta csatlakozik Piskulity véleményéhez.

Az elnök ezután negyed kettőkor berekeszti a tárgyalást és folytatását délután négy órára tűzi ki.

Délután négy órakor folytatták a főtárgyalást. Gyurgyev elnök kérdést intéz a vádlottakhoz, van-e még valami megjegyezni valójuk. Miután mindnyájan „nem”-mel felelnek, ismét felfüggesztik a tárgyalást és a bíróság ítélethozatalra vonul vissza.

Másfélóra hosszat tartott a bíróság tanácskozása s amikor fél hat órakor Gyurgyev tanácselnök megkezdte az ítélet felolvasását, az izgalom a teremben tetőfokát érte el.

* „Preriek törvénye”. Nagy Edipolo-film 4 részben. I. rész 1-én és 2-án, szombaton és vasárnap lesz bemutatva. Tekintettel a filmek árdragulására, kénytelenek vagyunk szeptember 1-étől a helyarákat megsékelten felemelni, ami már más városokban régen megtörtént. Jegyek előre válthatók már 31-én d. u. 3 órától. Szíves látogatást kér az International Bioskop. — 30-án és 31-én teremtisztítás miatt nincs előadás.

* **Atutalásokat és csekkkiírásokat** — a fennálló miniszteri rendeletek értelmében — **Wien, Prága, Budapest, Berlin Temesvár** valamint a többi összes külföldi piacokra, továbbá exportőrök részére **valutabiztosításokat** legjufányosabban eszközöl a **Nagybeeskereki Takarékpénztár, Veliki Beeskerek, Koronaszálló épület.** Telefon: Pénztár 18. **Vezérigazgató 52.**

* **Vas- és fémöntvényeket** **Kranjsaal, Veliki Beeskerek.** — Telefon szám 329

Tíz milliónál több kárt okozott az augusztusi jégverés.

Jelentés a mezőgazdasági hadszíntérről.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, aug. 31.

Az augusztus havi gazdasági jelentés szerint, amelyet a megyei gazdasági felügyelőség továbbított, az elmúlt hónapban száraz időjárás uralkodott. Az ugynevezett rendes bánati szárazság.

Az esőhiány rosszul hatott a késői vetésekre, de káros volt a tarlóhántásra is. A kisebb lokális esőktől eltekintve, augusztus 19-én nagyobb esőzés érte a vidéket, amely direkt haszonnal ugyan nem járt, de megbecsülhetetlenül jó hatást váltott ki a katasztrófával fenyegető szárazság egyensúlyozásával.

A késői vetés terméskilátásai közepesek. Egyes helyeken kivételesen jó, előfordul azonban egyes vidéken, hogy abszolút rossz.

A mezőgazdasági munkálatok közül most a tarlóhántás folyik. Ez évben télig még csak egy szántás lesz, a két vagy három szántást pedig, amely sokkal racionálisabb gazdálkodásra vallana, teljesen negligálják. Bánatban általában be sem vezették az új rendszert és megelégszenek Pató Pál módjára, az eddigi eredménnyel.

A tengeri közepes, helyenkint gyenge. Főleg a későn vetett silány.

A burgonya közepes. A répa valamivel jobb a közepesnél. A lucerna harmadszori vagy negyedszori szántása gyenge. Ugyszintén hasonló definíó állapítható meg a széna második kaszálásánál. A gyümölcs jó. A szőlő nagyon jó. A mák és mohar részben gyenge. A dohány közepes.

Augusztus 19-én az eső helyenkint jeget is hozott. Különösen a novakanjizsai járásban volt heves a jégverés, amely különösen a dohányban tetemes károkat okozott. A gazdákat ért veszteség nagyságát szakemberek tíz millió dinárra becsülik. Ez a megállapítás egyedül a novakanjizsai járásra vonatkozik, mert a megye egész területén szenvedett kár ennél jóval jelentősebb.

Borzalmas repülőgép-szerencsétlenség Bukarest mellett.

Három halott, egy súlyos sebesült.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Bukarest, aug. 30.

Bukarestből jelentik: Borzalmas katasztrófa történt tegnap délután a Bukarest mellett fekvő Beneasa repülőtéren.

Egy kísérletező repülőgép, amely a Franco Romain léghajózási vállalat tulajdonát képezte, mintegy 350 méternyire a föld fölött kigyuladt és lezuhant.

A repülőgépen négyen ültek: Roger Robcis francia származású pilóta, Ripót és Epure Mariu gépészek, valamint a léghajózási társaság bukaresti igazgatója, Bräuer.

A repülőgép motorja a lezuhanás pillanatában felrobbant. Ribot gépésznek még sikerült idejében kigurani a repülőgépből és súlyos sebek árán megmenekülnie a biztos haláltól. Roger Robcis pilóta és Bräuer igazgató szénáé égett, míg Epure Mariu gépész életveszélyes sebeket szenvedett s este 7 órakor a kórházban meghalt.

Meghívó.

A Debeljacsai Hitelszövetkezet mint az Orsz. Közp. Hitelszövetkezet tagja 1923 szeptember 9-én délután 3 órakor a leányiskola termében

rendes közgyűlést

tart, melyre a tagok az alapszabályok 37—40. §-a értelmében meghívottnak. Ha az előírt létszám nem jelennek meg, akkor szeptember 16-án tekintet nélkül a jelenlevő tagok számára, meg fog tartatni.

Napirend:

1. Az 1921. és 1922. évi üzletrészekről szóló jelentés tárgyalása.
2. Zárszámadások megvizsgálása és a felmentvény megadása.
3. Mérleg megállapítása.
4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés.
5. Igazgatóság 6 tagjának választása.
6. Netaláni indítványok.

1922 január 1-én a tagok száma 335, üzletrészeinek száma 819 volt. Évközben kilépett 43 tag 78 üzletrésszel, tehát 1922. év végén 292 tag 741 üzletrésszel.

A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a szövetkezet helyiségében kifüggesztett és mindenki által megtekinthető.

Debelyacsai, 1923 augusztus 28.

1603

Az igazgatóság.

Favágást

géppel vállal 1599

MIGOS MARKOV

Beogradska (Écskai) utca 18. szám

Polgármesteri hivatal V. Bečkerek
13865/923. szám. XXX

Árlejtési hirdetmény.

A városi előfogatozás bérbeadása céljából árlejtés iratik ki, amely 1923. évi szeptember 8-án d. e. 10 órakor fog megtartatni a polgármesteri hivatalban.

A feltételek a városi főjegyzőnél tekinthetők be.

A 20 dináros bélyeggel ellátott ajánlatok „Ajánlat a városi előfogatozásra” jelzéssel legkésőbb szeptember 8-án d. e. 10 óráig nyújtandók be a polgármesternél.

V. Bečkerek, 1923. évi aug. 25-én.

Raity s. k.
polgármester helyettes.

Elsőrendű anyagból épült ház eladó

Lenauova utca 8. szám alatt.

— Bővebbet — 1611
ugyanott a háztulajdonosnál.

Eladó — körülbelül 200 métermázsa

I-rendű réti széna
Markovics H. Mihálynál
Jarkovac (Bánát). 1589

1588

Eladó egy 10 HP Első Magyar Gazdasági Gépgyár Rt. eredeti, teljesen hibátlan, nagyon jó állapotban levő magánjáró cséplőgarnitúra.

Megtekinthető a tulajdonosnál:
Markovics H. Mihálynál Jarkovác (Bánát)

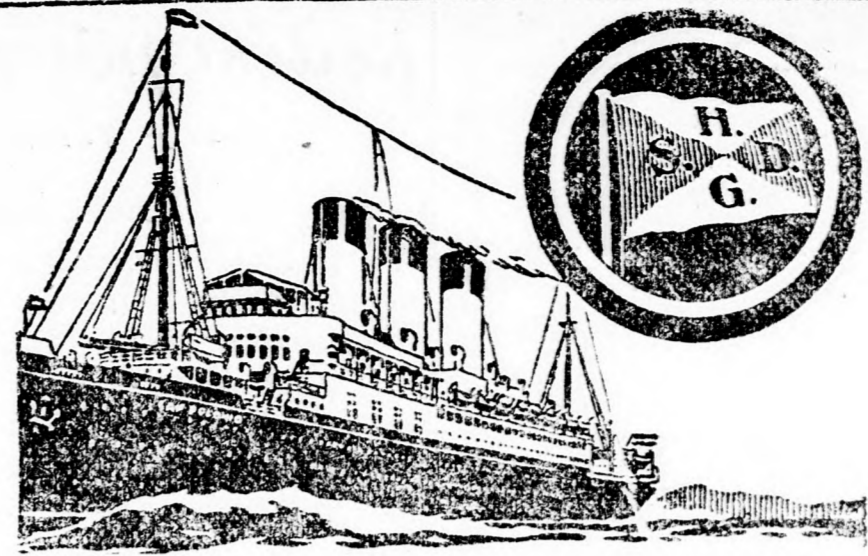
Önkéntes árverés.

Egy teljes mozi berendezés f. é. szeptember hó 9-én, vasárnap d. e. 8—10-ig tartandó önkéntes árverés útján el fog adatni.
1595 Kolléth, Écska

Braća Kraljev

helybeli kézműáru cég felvesz egy szak- és nyelvképzett kereskedősegédet. 1564

A kiadóhivatal telefonja — 21.
A szerkesztőség telefonja 281.

Hamburg-Südamerikanische Dampfschiffahrts-Gesellschaft „CAP POLONIO“

a legnagyobb, leggyorsabb és legszebb hajó, kitünő berendezéssel, I. II. és III. osztályu utasok részére.

INDUL HAMBURGBÓL SZEPTEMBER HÓ 13-IKÁN.

Szeptember 13-án „CAP POLONIO“.

17-én „LA CORUNA“.

31-én „MADEIRA“.

Argentina, Brazília és Uruguayba. 619

Bővebb felvilágosítással szolgál:
és a Vajdaság főügynöksége:

Jugoszláviai főügynökség Zagreb, Petrinška 73.,
Rašić P. Györgye V. Bečkerek, Svetosavska ul. 18.

Belépődij nincs! KATONAZENE Belépődij nincs!

szeptember 1-én a Klub-kávéházban kolbász estéllal egybekötve.

Kitünő italokról gondoskodva van. 1608

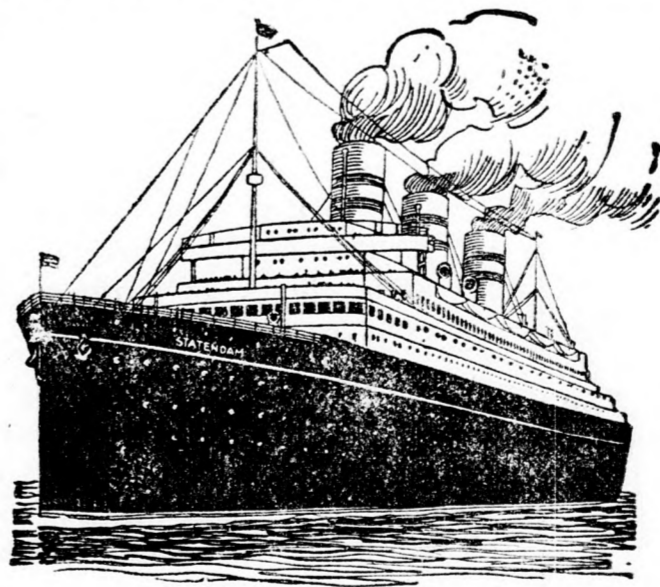
Számos látogatást kér: MAYER JÁNOS, tulajdonos.

Holland-Amerika Linie

Zagreb—Rotterdam—Newyork.

Vezérügynökség az SHS. királyság részére:

Hrvatska Banka za Promet s Nekretninama D. D. Zagreb.

I., II., III. osztályu utasok szállítása Északamerikába és Kanadába a legmodernebb óriási gyorsgőzösökkel. Utazás nyílt tengeren 6—7 nap. Legkellemebb, legbiztosabb és gyors utazás. Kitünő konyha. Hetenként egy gőzhajó, III. osztályu utasok részére külön példásan tiszta fülkék.

Mindenemü felvilágosítással szolgál gyorsan és költ-1014 ségmentesen:

Holland—Amerika Linie
Zagreb, Zrinjski trg br. 8.

Munkások!

A munkásbeiratkozások az idei repafeldolgozási üzemre augusztus hó 26-án és vasárnap, szeptember hó 2-án délelőtt eszközöztetnek. 1555

Cukorgyár Részvénytársaság Veliki Bečkerek.